

У Новоме Саду 30. Септембра 1885.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10. — 5. — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду Рукониси се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације пиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Српска ј' војска оружана. . .

Српска ј' војска оружана,
Ено је на путу;
Српска срца заиграна
У нејасном слуту.

Куда иде? — куд се креће? —
Где јој мета крајна?
Куд ће? — Шта ће? — На кога ће?
То је јоште тајна.

Хоће л пасти? — где ће пасти
Овај метак први? —
Има, има доста јада
Који ишту крви.

Српска ј' војска оружана,
Већ минуте броји;
Осећа се старе славе,
Жртва се не боји.

Сури орли лешинари
По ваздуху круже, —
Благослови, боже вишњи,
Србинско оруже!

Води, брани, вишњи боже,
Ове храбре сине,
Нек им чиста српска мисо
На застави сине.

Сачувај их од ужаса,
Невидовна страда,
Од неруке, од заблуде,
Од зла изненада.

Сачувај их, вишњи боже,
Од дажда танади,
И од магле, и од мрака,
Од жеђи и глади.

Сачувај их, вишњи боже,
Од свакога звера, —
А највише — од себичних,
Лукавих суфлера!

Шетња по свету.
VII.

Откад сам узео штап у руке и пут под ноге, те пошао у шетњу по свету, од тог доба читао сам врло често у страним и познатим нашим новинама, како се по српском народу шире неки безбожници, анархисте и велеиздајници, па отривају народу крв и срч, а мирним и лојалним људима не дају спавати. Ја то нисам могао никако веровати. У мојој наивности држао сам, да је то једна од оних многобројних љубазности, са којима нас пештанске и бечке новине тако често обасипљу и чисте. Али кад сам прочитао извештај о раду нашег народно-црквеног сабора, увидео сам, да сам се у мом мишљењу љуто варао. Јер ако не више, а оно се сад са свим јасно доказало, да бар један безбожник и анархиста у српском народу живи и свој безбожни занат тера. Ето н. пр. г. пл. Ђурковић нити плаћа парохијал, нити усљед тога може бити бирач, још мање пак изабран, али он се не обзира на закон, јер му тако прописују његова анархистичка начела, те отуда га видимо, да се „прошмугловао,“ па је у карловачком сабору седио као „народни“ посланик, који се брине за бољитак наших свештеника, а овамо сам не плаћа парохијал. То је већ виши „анархизам“

инцидент нихилизам“. Као анархиста не сме поштовати никакав закон, још мање као безбожник сме плаћати парохујал, а да би закон са свим исмејао, за то су му његови протектори помогли, да дође до посланичког мандата и ако није бирач, те тако су се и сами ти протектори декларисали као потајне анархисте и нихилисте. Као пак доследни нихилиста мора порицати све, па за то је сигурно и порицао српском народу свест, а да би му се за тај лепо комплимент достојно захвалило, српски га је сабор верификовао и ако су га требали бар свештенички посланици истерати на поље.

У осталом морам признати, да сам ја лично потпуно задовољан с овим закључком верификационог одбора, односно сабора, јер се сада са свим јасно показало какви је племенити, немизерабилитетски образ у г. Ђурковића, кад је могао као небирач седити у сабору и тамо говорити као — народни посланик! . .

Него не слажем се ја само с тим закључком, већ и с оним, у којем се изрекло, да ће ваш народно-црквени сабор радити и под — Германовим председништвом. Већина нашег сабора владала се у том случају као онај ратар, кога је спахија позвао на ручак и пред кога су извели печење од дивљачи.

„Али ово смрди да бог сачува!“ рече ратар.

„Дивљач мора смрдити,“ обавештавао га спахија.

„Па добро,“ одговори ратар. „Кад мора смрдити, нек смрди, али га ја не морам јести.“

Тако и саборска већина. Зна шта смрди и где запиње, али за то је ипак сматрала за своју дужност, да и под таквим околностима ради, а због могућег неуспеха нек падне још већи грех на душу црног грешника. Ако Герман баш мора остати патријарх и против воље целог српског народа, нек остане, али га ми не морамо — не јести! Боже нас сахрани од таквих канибалских намера! — признавати и као таквом ода-

вати почаст! Нек остане и надаље патријарх и саборски председник по Тисиној вољи, али српски нити је био нити ће икада бити. А ако у Угарској постоји још и само сенка уставности, закона и правде онда ће се скорим морати остварити речи народног песника из Сусека, брата ратара, Милана Ђермановића, који је Герману овако певао:

„Доле, доле! Скидај злато, свилу,

Иди папи, па умри у Риму.

Склањај руке од крста и свеће,

Када видиш, да те народ неће!“

Питање је само, да ли ћемо то постићи пре тиме. што смо као онај ратар отишли спахији на ручак, да тамо констатујемо, да његово јело смрди, или би се пре постигло, или би се бар сачували од неуспешног рада када не бисмо наше органе за мирисање ни излагали — смраду. У осталом, свако мора признати, да је наш сабор потпуно своју дужност учинио и народ задовољно, а хоће ли бити успеха или не, то је питање, које ће будућност решити, тек једно је и сад још извесно, да српски народ неће никад јести она јела, што заударују на — Германов синодални операт! То ће хтео не хтео морати прогутати Стева Павловић са дружином, а да ли ће при том сретнији бити од „Стармаловог“ саборског миша — о том нећу да разбијам главу. Тек Герман би требао ма чим да обдари своје верне. како би се и по својој спољашности већ разликовали од „кужних“ и „безбожних“ народњака и како би их тако цео свет одмах на први поглед могао познати. За тај случај могао би завести нарочита „одликовања“, нарочите ордене. Најпростији би начин био, кад би за своје верне завео таква „одликовања“, с каквима су н. пр. стари учитељи разликовали рђаве ђаке од добрих. Али тако што не би било ништа ново и ориџинално, нити би са свим јасно обележвало

ПОДЛИСТАК

Како да дођемо до новаца?

— Хумореска. —

Село *** — пардон — варошица *** може се с правом рачунати међу најлепша места китњастог нашег Срема. На главном је друму, промет је добар и жив, а што је главно и најлепше трговине су све у српским рукама, у *** није још ни један Чивутин прокопсао, а и где би — молим вас — само да вам причам један случај.

Банкротирао Чива неки у Бачкој, скупио оно „бофла,“ што му остало, дошао у *** па отворио грдну радњу. Фирма велика, врата сва исписана, по дућана изнео у излог и напоље на све исписао цене. Не је њему још ни то доста, већ, кад је била пијаца, а он узео добшара, да добује на сваком раскршћу, како је код њега све невероватно јефтино. Кад то чуо наш трговац Сава, а он пошље свог шегрта да виче за добшарем, како је код његовог господара све и боље и јефтиније. Не је прошло ни три-четир месеца а Чива оде, не од куд је и дошао, јер му тамо више нико

не верује, него оде некуд у границу бившу, тамо их још нема толико много.

Еле као што сте из тога могли видети становници места *** људи су на свом месту. Оно истина Бог на рчали су и они неколико пута, али — боже мој — коме то не „пасира“ па још у јесен по оним брдима, они се ипак зауставили, исправили и били и остали онако исто постојани као и пре.

У тај *** дакле дође од некуд пре једно две до три године „машамода“ — госпођица Јуца, она је истина већ била иза оних година, у којима се вели, да су „цвет младости“ али је ипак била — госпођица, па што је зуб немилостиве природе од њених спољашњих дражи одгризао, то је она надокнађала из свог — дућана. Па да видите, догађа се то чешће код наших — госпођица, а да се ником не замерим — и код госпођа!

Гђца Јуца отвори дакле своју радњу, коју је удесила са свим по „најновијем, бечком журналу.“ Истина бог, да има каква „стручна комисија“ и за те ствари, па да је дошла да прегледи ту радњу, не знам баш, какав би суд изрекла, али безазлени ***-ни они су — веровал. Свашта вам је било у том дућану. Шешира, венаца, пантљика, цвећа, дугмади, игала,

моралност Германову и његове четице. За го, да би им се прљивена свест, моралност и богоугодност већ с „одличја“ могла прочитати, не би згорег било, кад би Герман завео ордене св. Куке и св. Виће, па их подарио шачици својих верних. Орден св. Саве не би протествовао против тога, што је у друштву с орденима св. Куке и св. Виће, јер се већ навикао, да блиста на недостојним грудима. И Христос је био распет између два разбојника, па што не би се и св. Сава блистао између св. Куке и св. Виће?!

Тако искићену и наордећену господу уступили би смо драге воље аустро-угарској влади. Нека ради с њоме што хоће, само да се нами скине с врата. А у замену за толику господштину и толике „капацитете“ не тражимо више, већ само — умировљеног босанског митрополита Саву Косановића. За једног митрополита Саву дајемо им Германа и сву његову чету, дакле владе у Аустро-Угарској очевидно би профитирале. По можда би их онда послали у несретну Босну и Херцеговину, а то би по тамошњи српски народ и од саме окупације већа несрећа била. За то би најбоље било, да их пошљу, да се по свету шетају. По жаркој Африци, Аустралији и Азији има католичких, протестантских и других мисионара, једино православних нема, и ето ту би могао Герман са својим Јотом, Павловићем, Ђурковићем, поп Нестором, поп Вићом и другима да развије своју делатност у корист православља. Да би тамошњим дивљацима што већма импоновао, нека поведе собом и племића Радића. Онда ће бар сигуран бити, да ће православље надкринити и католицизам, и протестантизам, и све друге верозаконе. Тако би му можда бог опростио грехе и можда би га идуча поколења — разуме се, дивљачких народа у Африци, Азији и Аустралији — славила као свеца, а овде за њега нема спаса и он сиромаш може тражити овде утехе и

насладе само у — бокалу! Но сад је већ крајње време да завршим ову шетњу, јер ми се хита у Србију и Румелију, да видим, шта се тамо догађа. До виђења дакле!
Милисав.

У ш т и п ц и.

На Балкану се озбиљно комеша. Да нам је само још знати: „ко меша?“

У Француској се политичке странке играју карата. Реакционари „ишту краља.“ Јест, кад не би било — кеца.

У Хрватској се препиру: Да ли су посланици изгурали бана из сабора, ил је сам утекао. Ту дабоме има разлике. Ал ако бана из Хрватске изгурају, или сам утекне, то ће бити све све једно.

Штета од наше земаљске изложбе износи милион и по форината. Да се то у банкама изложило (у фуруни) могло би још неког загрејати; овако нас је то јако разладило.

Герман је поздравио сабор са беседом, али се није од сабора опростио. А боље би било да се опростио; јер ће се тешко више видети.

Сабор је дипломатисао. Казао је да прекида са седницама, а овамо је прекинуо с Германом.

Аца Зуб часи, управо „ч а ш и“ по српским манастирима. Тамо се дакле гради велика част. А коме на „част“? питамо.

мидера, турнира, рукавица, курјука, порока, брошева, минђуша, стаклади мали и велики са тајанственим саржајем. једном речи свакојаквих којекаких — „у-краса.“ Збиља, у новије доба може се добити и помада Ане Чилаг, од које и женске могу добити — браду!

Осим тог сталног „еспапа“ у дућану долазиле су ту по кад и кад по гдекоје госпођице ***-ке — на разговор. Па за бога, у тако малом месту куд ће, ако неће тако где на разговор, а код гђе Јуце дивно се „унтерхалтују,“ јер прво и прво, што вам гђца Јуца зна да приповеда, то више не роди — све слади а била по свету и много знала и видела, друго и друго долазе и господичићи или им требају рукавице или дугме или ма што. Скупе се тако, заседну на никад — краја. Једном речи права благодет, што дође та „машамода“ у варошицу.

Најбоља и најсталнија муштерија гђе Јуце био је господин Влајко. Да вам га преставим! Био вам је то детић од својих 28 до 30 год. висок — можда мало и сувише — црн, зарастао у бради, наочаре — пардон, „цвикер“ — редовно на носу, па све мота кад иде. Иначе је био врло живе и веселе нарави, у друштву су га радо трпели. По занимању био је

или боље да се изразим, неје био — ништа. Свршио је неколико гимназија, па је ступио у „канцеларију.“ Замерити му дакле нико неје смео, што је на посетним картама стојало „опћински чиновник.“

Као што вам рекох он је врло често долетао гђи Јуци т. ј. управо у њен дућан. Овамо, онамо „усљед асоцијације и атракције ахибујућих се половина“ они се тако зближили једно другом, да је већ и бледи месец — о жубору потока да и не говорим — имао посла. Заклели се, да ће до гроба бити једно другом верни.

Она је истина била самостална и независна а и њему су биле одрешене руке, она се неје имала бојати свекрве а ни он пунице, па ипак — — но једва сам вас довео до трагичног момента њихове велике љубави. Да, да и они се уверили о истинитости Дарвинове тврдње, и код њих се појавило питање о „борби за опстанак.“

Он је био у њу страсно и страшно заљубљен, идеално до ушију али је ипак био толико — материјалиста, да је морао доћи до жалосног уверења, да се од љубави не живи. Како би то лепо било, да тако може бити, сигурно би и сл. конзисторија онда много мање посла имала!

Пут у Цариград води преко Беча, рекао је један руски војсковођа. Само се јако сумњам, да је мислио, е тај пут води преко „бечке пендербанке.“

Кад читам „вести са Балкана,“ видим да се једна с другом ни мало не слаже. Из тога се може сигурно закључити бар то, да се на Балкану у опште не слажу.

Ђира. Није добро што карловачка саборница има двоја врата.

Спира. За што?

Ђира. Да су само једна врата, онда не би ни један посланик изишао из сабора. Касапиновић и Ђурђевић, не би хтели изићи на она иста врата, на која је изишао Томић и Јојкић, — а бога ми, и Томић и Јојкић, не би изишли на она врата, кроз која изиђоше Касапиновић и Ђурђевић.

Спира. Добро кажеш. Али ја би ипак волео да саборница има још једна излазна врата, — т. ј. за Ђурковића и попа Протића.

Ђира. Није потребно. Они би већ могли и кроз пендер излетити.

Ђира. До сада се Анђелић (кроз свој „Турски“ орган) ругао Сими Радуловићу, као да не зна писати. Ал ево је брат Сима доказао да уме.

Спира. Сад би се Сима са већим правом могао ругати Анђелићу, јер овај је показао да не уме ни најјојалнију адресу потписати.

— „Ја те љубим!“ понављао би по хиљади пут г. Влајко.

— „Ох, и ја тебе, голубе мој!“ гукала је гђца Јуца.

После ти излива, које би г. Влајко зачинио својим изворним песмама, које је он и штампаво у „Фрушкој гори,“ потрзали су они питање о будућности. Овако се не може издржати, они ће морати подлећи очајној борби и толиком искушењу.

Господин Влајко био је као луд, неје знао шта ради. Одлазио је редовно у „званије“ али му посао неје ишао од руке, све је радио натрашке. Место концепта бацао је преписана акта у пећ, сваки час турао је жеравицу од цигаре у уста; она обична забуна, да место песком после мастилом писмо, била је њему сувише обична, он је једном хтео воде да пије па место чаше узео је стакло с мастилом, те у намери да проспе стару воду из чаше, проспе све мастило кроз прозор на г. начелника, баш кад је овај у „гали“ пошао да честита попу Нови крсно име. Дакле као што видите стање ужасно, да доведе човека до лудила.

Мало је радио у „званију“, а и што, кад му се не мими, а господи — и већој од њега — не жури

Ђира. Тако је. Није умео да је потпише, — али није умео ни да је избрише.

П у с л и ц е.

▣. Српска војска још ни сада не зна куда је шаљу, — само толико види, да иде све даље и даље од Босне и Херцеговине.

□. „Стармали“, као добар Србин, волео би и Приштину имати, — али не би волео тамо приштинут бити.

×. А да није то Бизмарков „штос“, — и то, што-но веле билијарције „пер мопс.“

▲. Можда се и Гарашанину проктело да игра билијара, — али он на томе пљу зна правити само „гиксере.“ (Кад би он играо на свој рачун, не бисмо ни мало страховали.)

.. Равнотежа је поремећена, — али са Лендербанкотама не даду се купити они прави гевихтови, који би то изравнали.

▲. Наш је сабор имао девет седница. Анђелић их до душе није бројао; он само осећа неко девет а ње

се тако здраво. Скоро увек држао је главу у рукама наслоњеним лактом на сто, па или неје ништа мислио, тада би стварао песме, или су му све мисли биле концентрисане око питања: „како да дођемо до новаца!“

Једном је тако седео и промене ради махао је ногама а по папиру пред собом дрљао је којешта, удешавао свој потпис па кад му је и то досадило а он је почео да црта, наравно не из каквих злих намера, да надмаши Рафајела и друге, него само тек да се ради. Цртао је тако неко време, па онда у један мах скочи као махнит, зграби пешир и полети на совак. Јурио је а није ни приметио, да је у папучама, да је у оном зеленом писаћем капуту, њега се цео свет није тицао, он је журнуо у радњу гђце Јуце.

Гђца Јуца се сирота тако поплашила, да је морала и себе и њега пошкропити пачули-водицом. Кад се тако мало опоравио и гђца Јуца дошла себи поче он још сав задуван:

— „Нашао сам. . . решио сам! То нам мора помоћи, ми ћемо бити сретни! Дивна мисао, божапствена. Ох! Јуцо, анђеле мој, та Влајко је паметан човек!“

— „Драги мој, по овоме што говориш, не бих

+. Ђурковић је на сабору обећао, да ћемо добити крачки декрет. (Кад би тако што добили, ми би тај леп дар поклонили његовом патријарху Герману — он и тако од стране народа нема никаква декрета.)

Жедан карловачки бербер вели, да би попа Протића могао обријати за по минута, — тако му је мала брада. (За то му није ни сметала, кад је дошптавао тајне из клуба.)

Ђука. „Да ли ти знаш шта је то „пророкова застава.“ Слушам да је врло стара и да јако помаже Турцима.“

Шука. Па то онда и није ништа друго, но глоба и неспоразум балканских народа.

Проба пера. СХХХVIII.

Може му бити, па бира.

Кад је газда Моја
Хтео женит' сина,
Намерка девојку
Од шеснајст година.

Повуци, потегни
С углађеном фразом, —
Напокон запита:
А како ј' с миразом?

баш рекла. Али шта је, говори брзо, шта си решио? Немој ме мучити!“

— „Та чуј, измислио сам, решио сам — нашао сам барем за сад одговор на оно питање, „како да дођемо до новаца?“ . . .

— „Ах!“ — и пачули-водица опет је имала посла.

— „Седео сам у „канцеларији“ беспослен, па сам пустио мислима на вољу, забалао сам се нашом будућношћу. Најпосле нисам знао шта да почнем, трудио сам се да ништа не мислим, па сам почео да дрљам и сликам. Несам никад имао воље на сликање али опет. . . и ја сам сликао наше сељанке — младе..“

— „Али шта то има свеже са оним? Говори брзо!“

— „Та ћути и пусти ме да говорим. Цртам ја тако, па кад сам био готов а ја задовољно погледим на целу слику. Само ми је глава изгледала мало ћулава. На венчању и боже помози, има млада венац, али после утегне сву косу у мараму, или убрадач, или како ли се то зове“ . . .

— „Та да, да — убрадач, али даље шта је даље!“

— „Опет ти! . . . Дакле то ми се неје допало, и помисли, ту ми паде сретна, божанствена мисао, у главу. Ти си „машамода“, теби се верује, што ти

„Колико година,
Толико иљада.“
На то Моја рече:
Здраво ми је млада.

СХХХIX.

После гозбе.

У гостима беах,
И претурих сретно;
Друштво беше вољно,
Вино ексцелентно.

Ексцелентно вино
Беше здраво јако,
А домаћин воде
Не даде никако.

Још да није било
Водених здравица,
Ја би данас био
Мамурнога лица.

СXL.

Растанак.

Збогом врајла Вемо,
Ми се растајемо!

На пет миља даљине
Од сад ћемо дисат', —
Питање је ко ће
Коме прво писат'

Пишите ми, s' il vous plait,
Ако се удате;

продајеш, то се носи. Зар се не би могли — ево овако — натрапати какви цветови; венчићи, злато — али талми — или ма што тако на какву капу, што све не би морало много коштати, онда ће мо изденути ма какво име, којим ћемо то чудо крстити и — видећеш ја се нећу преварити.“

— „Дивно, божанствен доказ твоје неизмерне љубави према мени, то ми даје повода да верујем, да ти имаш будућности у измишљању моде. Ох! ми ћемо бити још сретни!“

Речи су умукле и ви ми нећете ни најмање замерити, ако вам истини за љубав речем, да су за тим само пољубци говорили, они беху потпун израз љубави и осећања сретног пара.

* * *

После недељу-две дана, могли сте у колу — па чак и у цркви — видети нека чуда на главама наши млада. Оне саме несу о том чуду ништа више знале, него да му је име „кофир“ и да се сад „носи.“ Њихови очеви — они су већ више знали. Њима је та мода у ова зла времена — дозлогрдила . . .

Да видите има у овом, што сам вам причао и појезије, али има доста и — истине.

Н.—о—ћ.

Ако се ја оженим,
Писаћу, да знате.

Али ако не нађемо
Ни ја ни ви пара,
— За то неће проплакати
Еуропа стара.

Г—д—н.

Та јес' ти Лука?

Баба Мада из Падеја (покојна) оде у Сенту код своје неке рођаке у посегу. Ова је била доста имућна жена — па поче се фалити час с' овим час с' оним, и водити „фишћанку“ из једне собе у другу. Гледи баба па чисто очима не верује, те се застави најпосле код једне слике (а ово је било домаћиново портре) и запита домаћицу: „а јел бога ти Насто! а каква ти је ово икона? Та бог с' тобом Мада, та зар не познајеш мог Луку? „Гле! А ја помисли у први ма' да је Лала Ника, што се из Аде доселио у наше село. Па јес' ти Лука, о часни те потро, па што ми се не јавиш?“

Ђ.

Песма без теме.

Нит су руже мирисале
Орошене свежом росом,
Нит се славуј надпевав'о
Са умилном тицом косом.

Нит се бледи месец крио,
Црвенио и бледио,
Нит је жубор - поточићу
По камењу жуборио.

Нит је киша и мећава
Завејала стазе, пута
Нит се наш'о какав путник
У шумама да залута.

Нит је пастир уз фрулицу
Извијао песме мале,
Нит се разби лађа каква
О пучине и о вале.

Нит се двоје заљубљених
Заклињали и јадали,
Нит се какав љубоморник
Стисн'о десном ножић мали

Нит је — е, па шта је било? —
Да л' је јава, ил сам снево:
Нашли мајку с челом мртву
— Па ко би још о том пев'о?!

Прић-Манојло.

Сатирична збиља нашег доба.

Дал познајете мога прић-Манојла? — Шта, не познајете га?! Немогуће и невероватно је њега не познавати! Приповедаћу нешто из живота му и познаћете га.

Мој прић-Манојло сушта вам је доброта. За род свој, живот би радо жртвовао са тек шта мислите за „њежни пол?“ За њ сисао би и у сами пак'о! Бадава би у по бела дана свећом равна му тражили. То вам је човек пун поштења и осећаја; добродушан, родо-и правдољубив је до безкрајности. Он је био цркв. тугор, претседник цркв. општине и певачке дружине, општински кнез, изасланик и много друго шта. Поред свег тога ипак има људи који о мом прић-Манојлу зло говоре. Вид'те, то су вам завидљивци и назлобровићи, — ал не дам ја мога прић-Манојла ни за — пуну капу шљива!

Мој прић-Манојло не носи ни сада чалму на глави, али сада је он ага и спахија. Раја његова одвећ се не благодарно спрам њега понаша, и вид'те, то њега, као човека пуна части и осећаја јако боли, с тога је у последње доба одвећ туробан. Нузгред речено, он је на сву меру — сујеверан. То му је једна једина мана, јер много полагаје на рожданик и вечити календар, а највише вере има у баба-Кати врачари; ништа важнијег почети неће док до ње не оде.

Једног дана јадао ми се, као присном пријатељу, како га јако боли што раја његова хрђаве гласове о њему проноси. Знајући да свако зашто мора своје за то имати, упитах га: знали узрок зашто раја тако чини? Одговори ми: „не знам!“ а после мале почивке дода, да само баба-Ката може прави узрок знати, те с тога да не чиним друго већ да скупа олемо до ње; одвраћах га од тога, ал он ни да чује; напосљедак одох с' њиме к' баба-Кати. Баба-Ката, као права врачара, своје куће нема, већ станује у једној крчми. Дебели крчмар је поштује, јер она муштерије привлачи. Чим у крчму приспесмо мој прић-Манојло шану крчмару нешто у уво, на што му исти нека врата показа. Отвори смо их и виђесмо баба-Кату на клупици седећи, навзасмо јој бога а прић-Манојло рече јој ради чега дођосмо. У то дође и крчмар са пуном боцом и ставивши ју пред баба-Кату удали се.

На боцу показујући рече мој прић-Манојло: „Пи баба-Като! ја сам искао вина“. „Знам ја мој голубе да си ти искао вина, ал баба-Ката никад не пије кај ради!“ Уз то стаде вршити своје обичне церемоније и кад готова би рече: „Мој синко, ти ниси уречен, теби мора нешто друго да фали, да видим шта ће карте казати!“

„Мој соколе! Ево видиш, карте веле да си грдно штету претрпео. Ова црвена дама вели изгубио си част и поштење. — Скини са очију те прозоре да ти из очију јошт нешто кажем. Тако, добро је. Ју, божја мајко и света Параскевијо, — буди Бог с нама! Овако шта јошт не виђо. Мој брајко, страшно си нагазио, из очију твоји видим да су у тебе ушли неки зли демони. Пружи длан да из њега читам где си нагазио. Ето, кажем ја, човек кад је несрећан и на правом путу страда! Мој голубе, ти си у Пешти на великом вашару нагазио. Већ на путу уће у тебе демон славољубља — јер ти се даде од твога скутоноше као чки Пургермештер преставити. На великом

вашару продао си, оном великом господину, савест, душу, углед, част, поштење и овима сличне робе и тада уђоше у тебе демони среброљубља, родоиздајства и рахат-живовања. Реци баба-Кати није ли то истина?'

„Истина је, но кумим те богом и св. Јовалом, помози ми и истерај из мене те зле демоне. Лакше збори јер по некад и зидови уши имају“ „Сада те јошт не могу излечити, пре свега поврати Јудине сребрњаце и покај се искрено, онда се већ можеш леку надати, а сада чуј даље. Видиш мој соколе! прса твоја краси одличје неко, ја знам и то, како си до њега дошао, но о томе ником ништа нећу рећи. Као човек паметан и мудар, одавна си увидео да ти среће међ Србима нема, а ниси рад да због њи, као твој дед прођеш када оно, — чини ми се због унијаћења — јеванђељем у цркви, оног владику по сред тикве лупи. те усљед тога мораде сирома чак у Русију бегати. Ти би најволео остатак твога века у Пешти као *tiszta magyar ember* међу великом господом провести. Само за то, а не за неке хиљаде као што безумни говоре, продао си твоју робу, купцу се обвезавши, да ћеш са твога спахилука рају пошто по то растерати и возљубљене Чангове населити. Тај твој умишљај достојан је презнања а ти похвале. Само што ти луди Раци неће јошт да се селе, као да су они господари а не ти. Будале, заборавили су колико су њихови дедови с' Турци се због тог поља клали и секли, што год је било, биће и опет! Као човек правдољубив и добродушан рад си их за времена укловити од напасти, ал они неће да увиде да им ти искрено добра желиш и тако грех на њи ну душу. — Гле, гле! Какви је ово креч у којем сте ти и твој догласник руке замочили? Гле и неки пластови сена, фатови дрва и . . .“

„Онемила баба-Като! језик за зубе! Зар није доста што већ и сленџ Лука славу моју по вашари пева, већ рада си ваља, да и тамбураши почну о мени певати. Тако ми Бога, како си се захукала, јошт би све историкала, но само би јошт то требало, онда збогом населбино, збогом Чангови, збогом аговање и ви драге хиљаде. . . !
Познајете ли сада мога прић-Манојла? — Ја мислим да га познајете.

Трнокоп.

Модерни предмети — значе на српски.

1. Мода	Сатана у новом руву
2. Лукеус	Обест
3. Турнир	Седло
4. Фазон	Накарада
5. Кринолин	Шатра (лицидерска)
6. Мидер	Сува болест
7. Вал	Застирач женског лукавства
8. Штехер	Палило
9. Рајзпулфер	Обмана
10. Нец	Мередов

Ефендија.

У ствари гласања.

До сада су врло мало њих гласали, коме да се досуде награде за најбоље хумореске. За то продужујемо рок гласању, још на неколико дана, — а резултат ћемо објавити у идућем броју.

Молимо да нам се што више гласача јаве, — а са наше стране обраћамо пажњу на лепу хумореску „Турчин Усо, каурски шиљбот,“ — ми држимо да овај састав заслужује награду, а желили би да писац и од сада остане нашем листу веран.

Уредништво и издаваштво „Стармалог.“

О В И М

расписујемо нове награде за две најбоље хумореске које ће изићи у подлистку ов. листа до краја ове године.

Прва награда 25 фр.

Друга награда 8 фр.

Издаваштво „Стармалог.“

Позив на претплату.

С овим данашњим двадесет-седмим бројем истиче претплата свима онима, који су се претплатили само до краја Септембра о. г. А како је највећи број таквих претплатника, то у напред молимо исте да се за времена, непосредно нама или сваки у своме месту код познатих скупљача са даљом претплатом обратити изволи, како би им и даље лист непрекидно слати могли.

Молимо такођер и све дужнике наше, који нам дугују за прошле три четврти године, или за поједину четврт; да свој дуг у најкраћем року подмирите изволе, јер ваља да знају да је вересија највећи душманин свакоме листу. Ми чинимо савесно своју дужност издавајући лист, па нека тако савесно и тачно плаћају они који га читају, те ће тако и читаоци с нама и ми с њима задовољни бити.

НАКЛАДА „СТАРМАЛОГ.“

НОВА КЊИГА.

НОВО ИЗДАЊЕ

МАЛЕ КАТАВАСИЈЕ

која је допуњена, а стоји као и до јако само 20 новч. Ко узме на 100 ком. добија комад по 12 новч. На мање дајемо уобичајени ратат 25%.

Наручбине на све три књиге нека се шаљу:

Штампарии А. Пајевића,

у Нови Сад.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

Новије књиге и листови

послате уредништву на приказ.

Црна куга приповетка написали Ерман-Шатријан превео Мил. Ђ. Глишић. Београд. књиџар и издавач Петар Ђурчић. Цена 50 нов. или 1 динар.

КЊИЖЕВНА ВЕСТ.

Први календар за 1886. годину

Сад је баш изашао из штампе:

ЦАРИЋ

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРОСТУ 1886.

Цена 20 новч. или 40 пара динарских. Пре-продавци добију за готов новац комад по 12 новч.

ЗА КРАТКО ВРЕМЕ ИЗИЋИ ЋЕ:

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1886. ГОДИНУ,

који је богато урешен најновијим и најлепшим сликама уз најодабранији и разноврстан садржај, као и досад што је доносио.

Ми смо се потрудили да овај највећи буде и за 1886. год. најбољи, најлепши и по томе нај-јефтинији српски календар, као што је то и до сада вазда бивао, што ће у осталом за кратко време сам „ОРАО“ најбоље потврдити, а ми ово само међутим укратко јављамо поштованој публици и нашим дојакошњим комисионарима, који нека се изволе унапред пријавити колико којег календара да им пошаљемо.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА у Н. САДУ

издавалац „Орла“ и „Царића.“

ШКОЛСКЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СЕ МОГУ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ

ево су ове:

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 "
Црквено слов. буквар са читанком ново издање	16 "
Читанка за други разред српске осн. школе	24 "
Читанка за трећи разред српске осн. школе	28 "
Читанка за четврти разред срп. осн. школе	34 "
Читанка за први и други разред нижих занатлијских школа, тврдо укоричена, 306 стр.	90 "
Рачунски примери за уч. 3.-ћег разр. осн. шк.	8 "
" " " 4.-ог " " "	8 "
" " " 5.-ог " " "	10 "
" " " 6.-ог " " "	8 "
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80 "
Историја Угарске, са уводом у историју света за ниже разреде средњих школа написао Др.	

Фрања Рибари, с мађарског превео проф.

Милан А. Јовановић. Свеска I. 60 "

" II. 60 "

Велика катавасија 1. — "

Мала катавасија 20 "

Ћимнастичке игре са сликама. Део I. 1. — "

Одабране народне песме за учење на изузет у срп. основним школама друго издање 10 "

Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк. 10 "

Наставни план за срп. нар. учитеље 20 "

Нове метарске мере 10 "

Ко дакле жели да горње књиге из прве руке добије, нека се обрати подписатој накладној штампарији од које ће добити највећи књиџарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књиџарама. Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

Сад је баш изашла и може се добити: Читанка за четврти разред српске основне школе, одобрио српски народни црквено-школски савет. Цена 34 нов.

РЕД ШЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа 1885. до
од 15. марта даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа) уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИ-И: Средом и недељом у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5^{1/2} сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШ-ЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМНЕСТУ: Сваки дан у 10^{3/4} сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28 фебр.) 1885.

Агенција.

ОГЛАСИ.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА

БЛЕШТАВИ

ЛАК ЗА ПОД,

без мириса, брзо се суши и трајан је.

Са својих практичких особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Собе после 2 сата могу се употребити. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска даје.

Углед и упутство за употребу налазе се код стоваришта.

Фрања Христоф, Берлин и Праг.

Проналазач и творничар правог блештавог лака за под. Стовариште у Н. Саду код Љ. Стефановића.

5—6